

■ UCEV
Unió de
Cooperatives
d'Ensenyament
Valencianes
som COOPERATIVA

■ UCEV som COOPERATIVA, fem ensenyament públic

CADA COOPERATIVA ÉS UNA REALITAT ÚNICA I PER TANT VÀLIDA PER A LES PERSONES QUE LA CONFIGUREN. ÉS PER AIXÒ QUE LA PRETENSÍO D'AQUEST ARGUMENTARI ÉS LA D'ORIENTAR DE MANERA BÀSICA I COHERENT EL NOSTRE FUNCIONAMENT COOPERATIU, CONJUGANT LA VESSANT EMPRESARIAL AMB L'EDUCATIVA.

VAJA PER ENDAVANT QUE LA PROPOSTA QUE PRESTEM NO ÉS L'INVENT DE NINGÚ, ANS AL CONTRARI: ÉS EL RESULTAT DE DIFERENTS MOMENTS DE DEBAT, DOCUMENTS I PENSAMENTS DIVERSOS AL SI DE LES NOSTRES ORGANITZACIONS.

SOM COOPERATIVA, FEM ENSENYAMENT PÚBLIC
PROPOSTA D'ARGUMENTARI IDENTITARI UCEV (2014)

SOM COOPERATIVA...

Una cooperativa és una associació autònoma de persones que s'han unit de forma voluntària per satisfer les seues necessitats i aspiracions econòmiques, socials i culturals en comú, mitjançant una propietat conjunta i una gestió democràtica (Aliança Cooperativa Internacional, Manchester, 1995).

Les cooperatives d'ensenyament valencianes, en tant que cooperatives, fonamentem les nostres actuacions en els valors de:

- L'autoajuda.
- L'auto-responsabilitat.
- El treball.
- La democràcia.
- La igualtat.
- L'equitat i la solidaritat.
- La transparència i l'honestedat.
- La justícia social.

Som part d'un moviment econòmic i social que, sota la denominació d'economia social, planteja l'organització dels sectors en què es desenvolupa a través de sistemes basats en les persones. L'opció de ser una cooperativa de treball associat té un fonament ideològic i també pràctic. Aquella propietat que es configura com a cooperativa compta amb uns estatuts que impedeixen l'especulació i el lucre, i així passa a ser un bé comú.

És bàsic assumir el fet cooperatiu des de la doble vessant individual i col·lectiva. El nostre compromís cooperatiu suposa l'assumpció dels valors i els principis que preconitzem cap a dintre i cap a fora de les nostres organitzacions, per a nosaltres i per als altres.

Que quan òbriguem la nostra porta, troben a l'interior el projecte que *venem*.
Som el que diem. Diem el que som.

Cal posar en valor els principis del moviment cooperatiu, principis internacionalment recolzats i impulsats, base de l'esperit cooperatiu. Generadors de pautes de comportament diverses per a la posada en pràctica dels valors que defensem¹:

1. Adhesió voluntària i oberta.
2. Gestió democràtica per part dels socis/es.
3. Participació econòmica dels socis/es.
4. Autonomia i independència.
5. Educació, formació i informació.
6. Cooperació entre cooperatives.
7. Interès per la comunitat.

La gestió de la cooperativa com a organització empresarial que és rau en el bon funcionament de l'estructura dual que la caracteritza, la societària i la de gestió, ambdues definides per òrgans i processos propis.

Els òrgans de representació societària han d'assegurar que el funcionament de la cooperativa s'adapte realment al compromís cooperatiu dimanat dels principis assumits i les intencions expresses:

- Actuacions i decisions veraces, responsables, coherents i transparents.
- Visió empresarial a curt, mitjà i llarg termini.
- Lleialtat als objectius i interessos de la cooperativa i de les persones sòcies.
- Orientació cap al desenvolupament professional i personal.
- Interès i consideració per les persones treballadores no sòcies.

L'acció executiva en mans dels equips de gestió, coordinació i direcció haurà de ser el reflex quotidià i comú de les línies i polítiques marcades pels òrgans socials, assegurant:

- El respecte a les decisions preses per aquests òrgans.
- La transparència, comunicació i participació en la planificació, la gestió i el control de l'activitat de la cooperativa.
- El compromís de confidencialitat que corresponga.

¹ Al final d'aquest document trobareu una breu presentació d'aquests principis cooperatius de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI).

Les cooperatives s'han mostrat com a instruments vàlids per a fer front a les situacions de crisi econòmica. En situacions d'extrema dificultat econòmica, les cooperatives han mantingut i mantenen els llocs de treball, essent capaces, fins i tot, de crear-ne de nous.

Cooperativa es fa i cooperativista també. Ningú no naix sabent.

Ser soci/a suposa assumir la pertinença a la cooperativa, el que implica:

- Respecte als principis de l'Aliança Cooperativa Internacional (ACI).
- Compromís vers el projecte col·lectiu.
- Disposició al treball en equip.
- Responsabilitat.
- Disponibilitat.

En el cas de les cooperatives d'ensenyament, l'objectiu últim del compromís amb la participació democràtica és poder oferir a la societat un servei educatiu de qualitat. Aquest servei és ofert per unes escoles que són cooperatives en la seua forma jurídica però que també ho són en el seu dia a dia escolar. Perquè en elles alumnes i professors han volgut deixar de compartir les aules per raons d'obligació i cerquen compartir el fet educatiu basant-se en el goig d'aprendre i també en el goig d'ensenyar.

Les cooperatives tenim com a punt de partida del nostre funcionament l'autonomia i la llibertat d'iniciativa amb capacitat per a regir-nos per normes i òrgans propis, basant-nos en la legislació cooperativa. Gràcies a aquesta autonomia, les cooperatives d'ensenyament elaborem i desenvolupem projectes educatius primerament consensuats i, posteriorment, sotmesos a una avaluació permanent per part de la pròpia cooperativa i de la comunitat educativa que els fa seus. Això fa que esdevinguem organitzacions en permanent procés d'aprenentatge.

FEM ENSENYAMENT PÚBLIC...

Les cooperatives d'ensenyament valencianes naixem de la societat per oferir eines de progrés i justícia social, per a tots i per igual. Això ens situa de facto en la *res pública*.

Desenvolupem projectes educatius diversos, amb una clara vocació social, caracteritzats per una sèrie de trets bàsics:

1. Exercici igualitari del dret a l'educació.
2. Escola inclusiva.
3. Participació democràtica.
4. Vinculació amb l'entorn i arrelament a la comunitat.
5. Plurilingüisme.
6. Compromís ètic i acció social.
7. Innovació educativa.
8. Qualitat educativa.
9. Desenvolupament professional i formació del professorat.
10. Educació laica.

En conjunt, aquests trets configuren una determinada forma d'entendre allò que es coneix com a ensenyament públic, visió amb la qual les cooperatives d'ensenyament valencianes ens identifiquem i que sabem compartida amb altres sectors i agents del món educatiu.

1. Exercici igualitari del dret a l'educació.

Els projectes educatius cooperatius promouen un accés igualitari al dret de l'educació. Són projectes amb un model educatiu basat en principis integradors i no discriminatoris per raó de sexe, origen cultural, creença religiosa o qualsevol altra condició.

En aquest sentit, la coeducació resulta un element central en els projectes educatius cooperatius. Així, des de l'escola infantil, xiquets i xiquetes comparteixen, a més a més de l'aula, el centre escolar i tots els seus espais, els afectes, sentiments, experiències i jocs. En la seua vida diària escolar, el treball i l'esforç compartit els allunya dels esquemes de la societat patriarcal tradicional.

Igualment, els projectes educatius cooperatius atenen de manera especial les necessitats de compensació de les desigualtats de partida que puga presentar l'alumnat més vulnerable i, consegüentment, dissenyen i apliquen les mesures educatives més escaients per afrontar-les.

2. Escola inclusiva.

Els projectes educatius cooperatius s'inspiren en els principis del paradigma de l'escola inclusiva, segons els quals tot subjecte és susceptible d'aprenentatge i té dret a una educació que faça possible el desenvolupament ple de les seues capacitats.

3. Participació democràtica.

Els projectes educatius cooperatius desenvolupen un model de gestió participatiu i democràtic que comprèn tots els àmbits escolars: des de l'aula fins al model d'organització, passant per l'estructura que es genera al voltant de la pròpia titularitat social. A més a més, la comunitat escolar dels centres educatius cooperatius ocupa un lloc central en la vivència d'aquesta participació democràtica al si dels centres.

4. Vinculació amb l'entorn i arrelament a la comunitat.

Els projectes educatius cooperatius estan estretament vinculats al seu entorn social i natural. Amb el desenvolupament d'aquests projectes, les cooperatives d'ensenyament arrelen en la comunitat de la qual formen part i aspiren a actuar-hi com a agents socials.

D'una manera especial, són projectes compromesos amb l'ensenyament i la normalització de l'ús social de la llengua dels valencians i amb la vivència de les manifestacions culturals pròpies del nostre poble. Són projectes educatius que tenen present la memòria col·lectiva i la història, elements des dels quals les escoles cooperatives fem la nostra aportació a la vertebració de la societat i a la projecció de la seua realitat com a País.

5. Plurilingüisme.

Els projectes educatius cooperatius aposten per un model d'escola plurilingüe que assegure per a tot l'alumnat un desenvolupament adequat de la seua competència lingüística en totes aquelles llengües que cada projecte educatiu incorpore, així com una aproximació enriquidora a les cultures que aquestes llengües vehiculen.

6. Compromís ètic i acció social.

Els projectes educatius cooperatius es basen en el compromís ètic dels seus professionals i s'implementen tenint present que l'acció social és un element consubstancial a l'aplicació de moltes accions educatives. En aquest sentit, la promoció dels valors ètics que sustenten els Drets Humans representa un eix central de les nostres actuacions en tant que cooperatives d'ensenyament.

7. Innovació educativa.

Els projectes educatius cooperatius es beneficien de les condicions idònies per a l'estímul de la innovació i la investigació al voltant de noves mesures i programes educatius que l'autonomia del funcionament cooperatiu fa possible.

Per fer possible aquesta innovació, els projectes educatius cooperatius aprenen de la memòria pedagògica dels nostres centres (suma de totes les experiències pedagògiques viscudes), duen a terme una contextualització renovada de discursos i pràctiques educatives, i mostren una actitud oberta davant l'aparició de nous referents teòrics i de corrents educatius diversos susceptibles de millorar aquestes pràctiques.

8. Qualitat educativa.

Els projectes educatius cooperatius entenen la qualitat educativa com la prestació d'un servei educatiu sense exclusions i gestionat de manera eficient mitjançant l'optimització dels recursos humans i materials, orientats sempre cap a la millora dels processos educatius.

Els nostres projectes educatius persegueixen l'obtenció de bons resultats per part de l'alumnat, entenent que aquests resultats són la conseqüència del treball conjunt de professorat, famílies i alumnes. A més, estimulen la capacitat de treball en equip, amb els valors que suposa de creativitat, il·lusió i esforç compartit. Així mateix, promouen l'aprenentatge cooperatiu com un procés potenciador de l'aprenentatge entre iguals que afavoreix el desenvolupament de l'autonomia individual de l'alumnat.

I tot això dins d'un clima escolar en què són claus l'afecte com a aspecte essencial de tot aprenentatge, l'estima pel xiquet i el jove que aprenen, i la proximitat entre els diferents actors de la comunitat educativa.

9. Desenvolupament professional i formació del professorat.

Els projectes educatius cooperatius potencien el desenvolupament professional dels docents i la seua especialització, elements essencials perquè la posada en pràctica de noves actuacions educatives resultat de la innovació i la investigació aconseguisca una millora real en els processos d'ensenyament-aprenentatge. Aquest factor es veu reforçat per l'estabilitat de les plantilles docents característica dels nostres centres.

La formació permanent del professorat, la qual emana entre altres fonts de les necessitats que es deriven del propi projecte educatiu, és un element central dels projectes educatius cooperatius.

10. Educació laica.

Els projectes educatius cooperatius, sobre la base del pluralisme ideològic i la lliure expressió de les idees, assumeixen l'educació laica com un mitjà per aconseguir la necessària formació de la llibertat de consciència de l'alumnat, la qual s'exerceix al si de les nostres escoles en un context de respecte i de convivència.

PRINCIPIS COOPERATIUS

1. ADHESIÓ VOLUNTÀRIA I OBERTA.

Les cooperatives són organitzacions voluntàries: són les sòcies i els socis els qui prenen la decisió de formar-ne part. La cooperativa està oberta a totes les persones que poden aportar-hi el seu treball o usar-ne els serveis i que estan disposades a acceptar les responsabilitats de ser socis, sense discriminació de sexe, raça, opció política o religió.

2. GESTIÓ DEMOCRÀTICA PER PART DELS SOCIS/ES.

Les cooperatives són organitzacions gestionades democràticament pels seus socis i sòcies, qui participen activament en la fixació de les polítiques d'actuació i en la presa de decisions. La participació suposa el dret i el deure de ser escollit per als càrrecs socials de la cooperativa. La distribució de vots no es basa en el capital, sinó que cada soci té un vot.

3. PARTICIPACIÓ ECONÒMICA DELS SOCIS/ES.

Per formar part d'una cooperativa cal aportar un capital, el qual es fixa als estatuts; la llei no fixa cap quantitat mínima. Els socis gestionen el capital de manera democràtica. La distribució dels excedents es fa retribuïnt de manera principal la participació en l'activitat cooperativitzada, el treball en el nostre cas, no la participació en el capital.

4. AUTONOMIA I INDEPENDÈNCIA.

Les cooperatives són organitzacions autònomes, gestionades pels seus socis i sòcies qui han de mantenir la llibertat de controlar el seu propi destí.

5. EDUCACIÓ, FORMACIÓ I INFORMACIÓ.

Les cooperatives proporcionen educació i formació als socis i als treballadors perquè puguin contribuir al desenvolupament de les seues cooperatives d'una manera eficaç. També informen al gran públic (l'entorn), especialment als joves i als líders d'opinió, de la naturalesa i beneficis de la cooperació.

6. COOPERACIÓ ENTRE COOPERATIVES.

Les cooperatives serveixen als seus socis i sòcies d'una manera eficaç i enforteixen el moviment cooperatiu treballant conjuntament mitjançant estructures locals, nacionals, regionals i internacionals.

7. INTERÈS PER LA COMUNITAT.

Les decisions que pren la cooperativa han de ser responsables amb l'entorn en què està situada i promoure la participació en el desenvolupament de la comunitat.